

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2014

OIDEACHAS REILIGIÚNACH – GNÁTHLEIBHÉAL

DÉ hAOINE, 20 MEITHEAMH – MAIDIN, 9.30 go dtí 11.30

Líon Iomlán na Marcanna: 320

Treoracha Ginearálta d'Iarrthóirí

CAITHFIDH IARRTHÓIRÍ IAD SEO A LEANAS A FHREAGAIRT:

- **DHÁ** CHEIST AS AONAD A hAON
- **DHÁ** CHEIST AS AONAD A DÓ
- CEIST **AMHÁIN** AS AONAD A TRÍ

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 30 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO.

NÍ MÓR DUIT **DHÁ** CHEANN DE NA TRÍ CHEIST SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 40 marc ag gabháil le gach ceist)

ROINN A CUARDACH BRÍ AGUS LUACHANNA

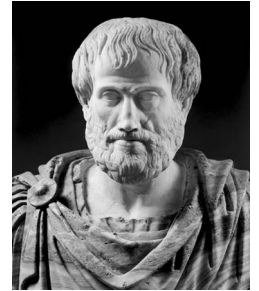
CEIST 1. AN FHEALSÚNACHT AGUS AN CREIDEAMH

Freagair a) agus b).

- a) *Samhlaigh go bhfuil Arastatail ainmnithe le haghaidh gradaim a thugann ómós do dhaoine a ghlac páirt i bhforbairt na fealsúnachta.*

Mínigh cúis **amháin** a bhféadfaí ómós a thabhairt d'Arastatail mar dhuine a ghlac páirt i bhforbairt na fealsúnachta.

(20 marc)

(Foinse: www.britannica.com)

- b) Maidir le daoine a bhí ina gcónaí i sochaí ársa, tabhair breac-chuntas ar shampla den chaoi ar léirigh siad a gcreideamh i saothar ealaíne nó i ndéantúsán. (20 marc)

CEIST 2. COINCHEAPA DÉ

Freagair a) agus b).

- a) *Sa chianaimsir bhí daoine áirithe ann a chreid gur chruthaigh Dia an chruinne.*
Déan cur síos ar **dhá** chreideamh eile a bhí ag daoine sa chianaimsir faoi Dhia/na déithe/nó faoi ghné dhiaga. (20 marc)

- b) Scrúdaigh an tuiscint ar Dhia is féidir a fheiceáil i gcód morálta a bhaineann le ceann **amháin** de na mór-reiligiúin dhomhanda seo a leanas:

◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT ◆ AN tIOSLAMACHAS ◆ AN GIÚDACHAS (20 marc)

CEIST 3. BRÍ NA BEATHA

Freagair a) agus b).

- a) Déan cur síos ar shampla **amháin** den chaoi a bhfeictear daoine a chuireann ceisteanna agus iad ag cuardach bhrí na beatha, i gcúrsaí litríochta, ceoil nó cultúr óige sa lá atá inniu ann. (20 marc)

- b) Mínigh **dhá** chúis a mbíonn deacrachtaí ag daoine uaireanta sa lá atá inniu ann agus iad ag cuardach bhrí na beatha. (20 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 60 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO.

NÍ MÓR DUIT **DHÁ** CHEANN DE NA TRÍ ROINN SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 80 marc ag gabháil le gach roinn)

ROINN B AN CHRÍOSTAÍOCHT: A BUNÚS AGUS A CUR IN IÚL COMHAIMSEARTHA

Freagair a), b) agus c).

- a) *Sna Soiscéil déantar cur síos ar an gcaoi ar cuireadh Íosa ar triail os comhair an tSainidrin.*
Mínigh cén fáth ar cuireadh Íosa ar triail os comhair an tSainidrin agus déan tagairt d'eachtraí a tharla i saol Íosa a bhfuil cur síos déanta orthu sna Soiscéil. (20 marc)
- b) Mínigh **dhá** chúis ar mhothaigh Pointias Píoláit faoi bhagairt, b'fhéidir, mar gheall ar theagasc Íosa. (20 marc)
- c) ● SOISCÉALAÍ – MATHA NÓ MARCAS NÓ LÚCAS NÓ EOIN ● JOSEPHUS ● NAOMH PÓL
Déan measúnú ar an bhfianaise atá ann gur mhair Íosa Nazórach agus a bhfuil fáil uirthi i scríbhinní duine **amháin** díobh seo thuas. Bain úsáid as na ceanteidil seo a leanas:
i. FOINSE ÚDARÁSACH ii. FOINSE PHRÍOMHÚIL nó THÁNAISTEACH (40 marc)

ROINN C REILIGIÚIN DHOMHANDA

Freagair a), b) agus c).

- a) ◆ AN BÚDACHAS ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT ◆ AN HIONDÚCHAS ◆ AN TIOSLAMACHAS ◆ AN GIÚDACHAS
Déan cur síos ar shearmanas reiligiúnach ina ndéantar tréimhse ríthábhachtach a chomóradh i saol duine atá mar bhall de cheann **amháin** de na mór-reiligiúin dhomhanda thuas. (20 marc)
- b) Mínigh conas a léirítear cúrsaí creidimh na mball den mhór-reiligiún domhanda lena mbaineann sé sa searmanas reiligiúnach a ndearna tú cur síos air thuas. (30 marc)
- c) Roghnaigh reiligiún domhanda **amháin** as Liosta A agus reiligiún domhanda **amháin** as Liosta B
thíos: LIOSTA A: ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT ◆ AN GIÚDACHAS
LIOSTA B: ◆ AN BÚDACHAS ◆ AN HIONDÚCHAS ◆ AN TIOSLAMACHAS
Déan comparáid idir na struchtúir atá ar phobail na gcreidmheach in Éirinn sa lá atá inniu ann i gcás **gach** ceann de na reiligiúin dhomhanda a roghnaigh tú thuas. (30 marc)

ROINN D CINNEADH MORÁLTA A DHÉANAMH

Freagair a), b) agus c).

- a) Déan próifil den chaoi a bhféadfadh baint a bheith ag reiligiún le coinsias duine a fhorbairt. (20 marc)
- b) Mínigh cén fáth a bhfuil sé riachtanach go mbeadh coinsias oilte ag duine sula ndéanann sé/sí cinneadh morálta. (20 marc)

c)

“Níor chóir go mbeadh freagracht mhorálta ar aisteoirí a bheith ina n-eiseamláirí”

(Réalta an Chláir Teilifíse
Love/Hate)

(Foinse: www.Independent.ie & Sofkey Multimedia Inc.)

Déan plé ar an ráiteas seo agus tú ag tagairt do na rudaí a théann i bhfeidhm ar dhuine agus cinneadh morálta á dhéanamh aige/aici. (40 marc)

AONAD A TRÍ

(80 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 30 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO. NÍ MÓR DUIT CEANN AMHÁIN DE NA CEITHRE ROINN SEO A LEANAS A FHREAGAIRT. (Tá 80 marc ag gabháil le gach roinn)

ROINN E REILIGIÚN AGUS INSCNE

Freagair a) agus b).

a) ◆ AN BÚDACHAS ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT ◆ AN HIONDÚCHAS ◆ AN TIOSLAMACHAS ◆ AN GIÚDACHAS
Déan comparáid idir na ról atá ag mná sa lá atá inniu ann in **dhá** cheann de na reiligiúin dhomhanda thuas. (40 marc)

b) Scrúdaigh an chaoi a raibh tionchar ag smaointe nó ag gníomhartha aon bhean **amháin** in aon cheann de na catagóirí thíos ar fhorbairt an traidisiúin reiligiúnaigh lena bhfuil sí bainteach.

● BUNAITHEOIRÍ & LEASAITHEOIRÍ ● SCRÍBHNEOIRÍ ● LEASAITHEOIRÍ ● SMAOINTEOIRÍ
NA N-ORD RIALTA REILIGIÚNACHA REILIGIÚNACHA SPIORADÁLTA
(40 marc)

ROINN F SAINCHEISTEANNA CÓRA AGUS SÍOCHÁNA

Freagair a) agus b).

a) Mínigh an chaoi ar féidir leis an teoric faoin ‘Cogadh Cóir’ treoir a thabhairt agus cinneadh á dhéanamh i gcás an fhoréigin ó thaobh na córa de. (40 marc)

b) Scrúdaigh cé chomh héifeachtach is atá sé neamhfhoréigean a úsáid leis an gcóir a bhaint amach i gcás ar leith. (40 marc)

ROINN G ADHRADH, URNAÍ AGUS DEASGHNÁTHA

Freagair a) agus b).

a) Déan cur síos ar shampla den chaoi a n-úsáideann baill de mhór-reiligiún domhanda, a ndearna tú staidéar air, mantra nó téacs diaga agus machnamh á dhéanamh acu mar chineál urnaí. (40 marc)

b) Tabhair breac-chuntas ar an mbunús a bhí le teicníc mhachnaimh a úsáidtear mar chineál urnaí i mór-reiligiún domhanda **amháin**. (40 marc)

Freagair a) agus b).

- a) Tabhair breac-chuntas ar conas a chuir fionnachtain seandálaíochta leis an tuiscint chomhaimseartha maidir leis an gcaoi ar tharla gur scríobhadh an Bíobla. (40 marc)
- b) Déan próifíl ar shlí **amháin** a bhféadfadh scéal Iób sa Bhíobla inspioráid a thabhairt do dhaoine sa lá atá inniu ann. (40 marc)

(Foinse: Softkey Multimedia Inc.)

Leathanach Bán

Leathanach Bán

Leathanach Bán